

לקט ידיעות – אוקטובר 2018

מנהלת התכנית : אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברנד

רכזת התכנית : עו"ד ליאור צור

צוות המחקר : שחף אסולין, וולטר בן ארצי, שירה האוזר, אחינעם הראל וזהר שדמון

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

פסיקה

בית המשפט העליון הפך את החלטת בית המשפט המחוזי והורה למדינה לאפשר את כניסתה ושהייתה של הסטודנטית לארה אלקאסם בישראל
פסק הדין ניתן ב-18 באוקטובר. [בר"מ Lara Alqasem 7216/18](#) נ' [משרד הפנים- רשות האוכלוסין וההגירה](#) (ראו גם : פסק הדין של בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים- 12 באוקטובר, [עמ"נ lara alqasem 11002-10-18](#) נ' [מדינת ישראל- משרד הפנים](#) ; ודיווחים על הנושא בעולם : 18 באוקטובר, [Washington Post](#) ; 19 באוקטובר, [France24](#). כמו כן, ראו ניתוח הפרשה על ידי מיכל חטואל-רדושיצקי, אמיר פרגר ושחר עילם, 11 בנובמבר, [INSS](#)).

בג"ץ דחה עתירות נגד הליכי התכנון של הישוב עמיחי באזור יהודה והשומרון המיועד עבור מפוני עמונה

פסק הדין ניתן ב-9 באוקטובר. [בג"ץ 5470/17 באסמה אחמד סאלם חג' מוחמד נ' שר הביטחון](#).

בג"ץ דחה עתירה של משפחת גולדין ליישום החלטות הקבינט בעניין צעדים כנגד גורמים בעלי זיקה לארגון החמאס, שתכליתם להביא את החמאס להסדר שיכלול את השבת אזרחי ישראל וגופות החיילים המוחזקים על ידו

פסק הדין ניתן ב-11 באוקטובר. [בג"ץ 8627/17 ד"ר לאה גולדין נ' ממשלת ישראל](#).

בג"ץ דחה עתירת תושב שכם לביטול החלטה לדחות את בקשתו להיתר שהייה בישראל מטעמים הומניטריים מיוחדים, הנוגעים להמצאות בנותיה מנישואים קודמים של אשתו- אזרחית ישראלית- בישראל

פסק הדין ניתן ב-11 באוקטובר. [בג"ץ 896/17 עביר ג'בר נ' שר הפנים](#).

בג"ץ דחה עתירת תושב איו"ש לביטול החלטה לדחות בקשתו להיתר שהייה בישראל מטעמים הומניטריים מיוחדים, הנוגעים לכך שהוא נשוי לאזרחית ישראלית ולהם ילדים משותפים ישראלים ולכך שמרכז חייו עוד מילדותו מצוי בישראל

פסק הדין ניתן ב-11 באוקטובר. [בג"ץ 2924/18 אוסמה סלים אסמעיל מגדלאוי נ' שר הפנים](#).

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל ביטל את איסור הכניסה לישראל שהוצא כנגד איזבל פירי, סגנית מזכ"ל מועצת הכנסיות העולמית, בטענה כי היא מעורבת בקידום חרמות נגד ישראל, והורה למשרד הפנים לבחון עניינה מחדש

פסק הדין ניתן ב-17 באוקטובר. [ע"ר \(נ-ם\) Isabel Apawo Phiri 3084-18 משרד הפנים- רשות האוכלוסין וההגירה](#) (יש להזין בקישור את מספר התיק ותאריך פסק הדין).

עדכונים נוספים

צו המאבק בטרור (הכרזה שחבר בני אדם הוא ארגון טרור) (תיקון), התשע"ט-2018- הכרזה קבועה על שלושה ארגונים כארגוני טרור
הצו פורסם ב-31 באוקטובר (חוברת 8100, [אתר משרד המשפטים- קובץ התקנות](#)).

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

הודעת מלך ירדן על הפסקת החכירה לישראל של שטחי צופר ונהריים (הנמצאים בריבונות ירדנית וצמודים לגבולה עם ישראל) מכוח נספח להסכם השלום עם ירדן
ההודעה ניתנה ב-21 באוקטובר (21 באוקטובר, [דבר ראשון](#); 21 באוקטובר, [BBC](#); 23 באוקטובר [Lawfare](#)). כמו כן, ראו ניתוח על ידי גלעד שר ומור בן-כליפא, 28 באוקטובר, [INSS](#).

הצהרת תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי בעניין חאן אל-אחמר
ההצהרה ניתנה ב-17 באוקטובר (ICC). ראו גם: דיווח על החלטת הקבינט לדחות את פינוי חאן
אל-אחמר כדי למצות משא ומתן לפינוי בהסכמה: 21 באוקטובר, [מעריב](#); וביקורת על הצהרת
התובעת: [אלן בייקר](#), 25 באוקטובר, [Jerusalem Post](#).

דוח של ארגון זכויות האדם Human Rights Watch על מעצרים שרירותיים ועינויים של
מתנגדים ומבקרים על ידי הרשות הפלסטינית וחמאס
הדוח פורסם ב-23 באוקטובר ([HRW](#)).

לאור בחירת הרשות הפלסטינית לעמוד בראש קבוצת המדינות המתפתחות באו"ם בשנת 2019,
העניקה לה העצרת הכללית זכויות חדשות הנוגעות להשתתפות בפעילות העצרת
ההחלטה התקבלה ב-16 באוקטובר ([ההחלטה](#); 16 באוקטובר, [UN](#)).

בהמשך לפניית הפלסטינים לבית הדין הבינלאומי לצדק בעניין העברת השגרירות האמריקאית
לירושלים, הודיע היועץ לביטחון לאומי בארה"ב, ג'ון בולטון, כי ארה"ב תפרוש מהפרוטוקול
הנלווה לאמנת וינה בדבר יחסים דיפלומטיים, העוסק ביישוב סכסוכים
ההודעה פורסמה ב-3 באוקטובר ([White house](#); 3 באוקטובר, [Reuters](#); ראו התייחסות
להשלכות הפרישה של ארה"ב מהפרוטוקול הנלווה: 17 באוקטובר, [Just Security](#)).

ידיעות בינלאומיות

דיני מלחמה

האזרח האמריקאי שהוחזק על ידי ארה"ב במעצר בעיראק ללא משפט מעל שנה בחשד להיותו
לוחם דאע"ש שוחרר לחיק משפחתו בבחריין ודרכו האמריקאי בוטל, אך הוא שומר על
אזרחותו האמריקאית במסגרת עסקת השחרור
הדיווח התקבל ב-29 באוקטובר (29 באוקטובר, [NY Times](#); ראו גם ניתוח היבטים משפטיים של
המקרה: [רוברט צ'יסני](#), 29 באוקטובר, [Lawfare](#)).

האגודה למשפט בינלאומי פרסמה דוח בנושא שימוש בכוח
הדוח פורסם בתחילת אוקטובר (קישור לדוח במסמכי [הוועדה לעניין שימוש בכוח](#); אלונסו
גורמנדי, 17 באוקטובר, [Opinio Juris](#)).

מאבק בטרור

הבית הלבן פרסם את האסטרטגיה הלאומית למאבק בטרור (לראשונה מאז 2011)
המסמך פורסם ב-4 באוקטובר ([מסמך האסטרטגיה](#); 4 באוקטובר, [The Atlantic](#)).

הוגש הדוח השנתי של דווחית האו"ם לנושא הגנה על זכויות אדם וחירויות במסגרת המאבק
בטרור

הדוח הוגש ב-18 באוקטובר ([הדוח](#)); 18 באוקטובר, [UN](#); ראו גם הסבר על הדוח מאת דווחית
האו"ם: [פיאונלה ני אאוליין](#), 19 באוקטובר, [Just Security](#).

חוק חדש בארה"ב המקל על תביעה אזרחית ומימוש פסקי דין בארה"ב כנגד ישויות זרות בגין
מעשי טרור

החוק התקבל ב-3 באוקטובר ([החוק](#)); 3 באוקטובר, [White House](#); הארי גרייבר וסקוט
אנדרסון, 25 באוקטובר, [Lawfare](#).

זכויות אדם

ועדת זכויות האדם של האמנה הבינלאומית לזכויות אזרחיות ופוליטיות קבעה שצרפת הפרה את
זכויות האדם של שתי נשים בכך שקנסה אותן על לבישת ניקאב (רעלה מוסלמית מסורתית
לאישה בעלת פתח צר לעיניים בלבד)

ב-17 באוקטובר פורסמו [שתי החלטות](#) של ועדת זכויות האדם של האו"ם המפקחת על יישום
האמנה הבינלאומית לזכויות אזרחיות ופוליטיות על ידי המדינות החברות באמנה, לפיהן צרפת
הפרה את סעיפי האמנה הנוגעים לחירות לבטא אמונה או דת ולאיסור אפליה על בסיס דת
(ועילות נוספות), בכך שהעמידה לדין פלילי והרשיעה שתי נשים על לבישת ניקאב בציבור, על
בסיס חוק צרפתי האוסר על לבישת בגד שמיועד להסתרת הפנים במרחב הציבורי. ההחלטות
התקבלו לאור שתי תלונות שהגישו הנשים לוועדה בעקבות הרשעתן, אשר נדונו יחדיו. הוועדה
קבעה שהאיסור הפלילי הכולל על לבישת ניקאב בציבור פוגע בזכות המתלוננות לבטא את
אמונותיהן הדתיות באופן לא מידתי. הוועדה לא השתכנעה כי האיסור היה הכרחי ומידתי
משיקולים ביטחוניים, או להשגת המטרה של "חיים משותפים" בחברה, כפי שטענה צרפת. היא
הבהירה כי מדינות יכולות לדרוש מאנשים לגלות פרצופם בנסיבות מסוימות לצרכי זיהוי, אך
האיסור הכולל חורג ממטרה זו. עוד קבעה הוועדה כי האיסור, במקום להגן על הנשים, יכול
להביא לתוצאה הפוכה של כבילתן לבתייהן, פגיעה בגישתן לשירותים ציבוריים ומידורן החברתי.
יו"ר הוועדה, יובל שני, הבהיר כי ההחלטות אינן מהוות תמיכה במנהג שרבים מחברי הוועדה,
כולל הוא עצמו, תופסים כצורה של דיכוי נשים, אלא מייצגות את עמדת הוועדה כי האיסור
הכולל לא גילם איזון ראוי בין אינטרסים ציבוריים וזכויות פרט. בעקבות ההחלטה, על צרפת
לדווח לוועדה תוך 180 ימים על פעולות שנקטה ליישום החלטת הוועדה, לרבות פיצוי שתי
המתלוננות וצעדים למניעת הפרות דומות נוספות, כולל על ידי בחינה מחדש של החוק הנדון (23
באוקטובר, [UN OHCHR](#)).

18 מדינות נבחרו על ידי העצרת הכללית של האו"ם לחברות חדשות במועצת זכויות האדם של
האו"ם לתקופה של שלוש שנים שתחל בינואר 2019

הבחירות התקיימו ב-12 באוקטובר ([UN](#)); ראו גם: 11 באוקטובר, [The Guardian](#).

הפרלמנט של פינלנד אישר תיקון לחוקת המדינה המאפשר להפר פרטיות וסודיות של תקשורת כאשר הדבר הכרחי לצורך השגת מידע בדבר פעולות שמהוות איום חמור על ביטחון המדינה התיקון התקבל ב-3 באוקטובר ([Parliament of Finland](#); 4 באוקטובר, [Jurist](#)).

סנקציות

בית הדין הבינלאומי לצדק הורה על סעדים זמניים לבקשת איראן במסגרת ההליך שפתחה נגד ארה"ב בגין החזרת הסנקציות בעניין הגרעין צו בית הדין ניתן ב-3 באוקטובר ([הצו](#); 3 באוקטובר, [ICJ](#); ראו גם: [לורנס חיל-קות'ורן](#), 3 באוקטובר, [EJIL: Talk](#); אלנה צ'צ'קו, 4 באוקטובר, [Lawfare](#)).

בהמשך להחלטת בית הדין הבינלאומי לצדק בבקשת איראן לסעדים זמניים, הודיע מזכיר המדינה האמריקאי, מייק פומפאו, על פרישת ארה"ב מאמנת הידידות, היחסים הכלכליים והזכויות הקונסולריות בין ארה"ב לאיראן מ-1955 ההודעה ניתנה ב-3 באוקטובר (3 באוקטובר, [NY Times](#); 3 באוקטובר, [Washington Post](#); ראו גם התייחסות לפרישה מהאמנה (וכן מהפרוטוקול הנלווה לאמנת וינה): [ג'ון בלינג'ר](#), 5 באוקטובר, [Lawfare](#)).

התפתחויות מדיניות

בית הדין האירופי לצדק הקפיא את יישום החוק הפולני שכפה את פרישתם של שליש משופטי בית המשפט העליון הפולני, ודרש את החזרתם של מי שכבר הוצאו לפרישה מכוחו ב-19 באוקטובר הורתה סגנית הנשיא של בית הדין האירופי לצדק לפולין להשעות את הוראות החוק הפולני המורידות את גיל הפרישה של שופטי בית המשפט העליון ל-65 ומביאות לסילוקם של כמעט שליש מהשופטים בבית המשפט העליון, ולהחזיר לתפקידם את השופטים שכבר סולקו מכוח החוק. מדובר בסעד זמני עד לקבלת החלטה אחרת במסגרת התביעה שיזמה הנציבות האירופית בעניין החוק ב-2 באוקטובר. הנציבות טוענת כי פולין הפרה את דיני האיחוד האירופי הנוגעים לעצמאות שיפוטית. החוק גם מאפשר לנשיא פולין להאריך את כהונת השופטים מעבר לגיל 65 על פי שיקול דעתו (ולאחר הגשת בקשה על ידי השופט) ולהחליט באופן עצמאי על הגדלת מספר שופטי בית המשפט העליון. שיקול דעתו אינו כפוף לקריטריונים כלשהם או לביקורת שיפוטית. סגנית נשיא בית הדין נימקה את מתן הסעד הזמני, בין היתר, בכך שיישום החוק כבר הביא לשינוי נרחב בהרכב בית המשפט העליון הפולני ואם המהלך לא ייבלם עד ההכרעה בתיק, יש חשש שהחלטותיו יתקבלו ללא הבטחות הקשורות לזכות הבסיסית של כל אדם לבית משפט עצמאי, תוך גרימת נזק חמור ובלתי הפיך. מאידך, אם תידחה לבסוף טענת הנציבות, תוצאת החלטת הסעד הזמני היא רק דחיית יישום הוראות החוק (22 באוקטובר, [ASIL](#); 19 באוקטובר, [Court of Justice of the European Union](#)). מליסה הופר מציינת כי ההחלטה אינה ניתנת לערעור וכי אם פולין מבקשת להישאר חברה באיחוד האירופי, היא תהיה חייבת לציית לה. היא

מבהירה כי ההחלטה, על אף שמהווה צעד חיובי, אינה עוסקת באופן הפוליטי שבו ימונו שופטים מעתה והלאה בהתאם להליך החדש וכן אינה מונעת מממשלת פולין ליישם צעדי מדיניות מדאיגים אחרים כגון: יצירת גוף שמוסמך לדון ולהחליט מחדש בכל החלטה שיפוטית שניתנה החל מאוקטובר 1997; שימוש במבחני נאמנות למינוי בעלי תפקידים מקצועיים בצבא, במודיעין ועוד; והשתלטות על התקשורת העצמאית (בהתאם להכרזת מפלגת השלטון) (25 באוקטובר, [Just Security](#)).

בית הדין הבינלאומי לצדק פסק בתיק של בוליביה נגד צ'ילה, כי צ'ילה אינה מחויבת לנהל משא ומתן עם בוליביה בכדי להגיע להסכם על מתן גישה ריבונית לבוליביה לאוקיינוס השקט פסק הדין ניתן ב-1 באוקטובר ([פסק הדין](#); 1 באוקטובר, [ICJ](#); 5 באוקטובר, [ASIL](#)).

נשק

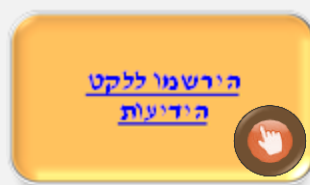
הנשיא טראמפ הודיע על כוונת ארה"ב לפרוש מהאמנה לפירוק נשק גרעיני לטווח בינוני שנחתמה בין ארה"ב לברית המועצות ב-1987 ההודעה ניתנה ב-20 באוקטובר (19 באוקטובר, [NY Times](#); 22 באוקטובר, [Washington Post](#). ראו גם רקע וניתוח משפטי: [הילארי הורד ואלנה צ'צ'יקו](#), 25 באוקטובר, [Lawfare](#); וכן ניתוח השלכות הצעד: [שמעון שטיין ואמילי לנדאו](#), 18 בנובמבר, [INSS](#)).

משפט בינלאומי- כללי

הדוח השנתי של הוועדה למשפט בינלאומי של האו"ם הדוח נדון באו"ם ב-31-22 באוקטובר ([הדוח](#); [שון מרפי](#), 29 באוקטובר, [Just Security](#)).

רצח העיתונאי הסעודי בקונסוליה של ערב הסעודית בטורקיה והתגובות אליו- משמעויות במשפט הבינלאומי האירוע התרחש בתחילת אוקטובר (סטיבן רטנר, 22 באוקטובר, [Lawfare](#); סקוט אנדרסון, 15 באוקטובר, [Lawfare](#)).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- liorz@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב :

© 2017 כל הזכויות שמורות

התכנית למשפט וביטחון לאומי, INSS